

ОСНОВНА ШКОЛА " 1.МАЈ ", ВРТОГОШ
Ул. Народног фронта бб, Вртогош
Тел: 017 445 323, 445 103, email: osnovnaskolavrtogos@gmail.com

Бр:530
30.06.2023.године

АНЕКС III ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

од школске 2023/2024.године

Вртогош, јун 2023.године

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

На основу:

- Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања (" Службени гласник РС-Просветни гласник ", број 11/2019, 2/2020, 7/2021 и 1/2023),
- Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања (" Службени гласник РС-Просветни гласник", број 15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020, 17/2021 и 16/2022) и
- Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (" Службени гласник РС-Просветни гласник", број 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019, 2/2020, 16/2022 и 1/2023-испр.), а у складу са чланом 68. Закона одговарајући стручни органи школе су поднели предлог Анекса Школског програма Школском одбору на разматрање и доношење.

На основу члана 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања (" Службени гласник РС", број 88/2017, 27/2018.-др. закон, 10/2019, 27/2018.-др. закон, 6/2020 и 129/2021) Школски одбор Основне школе " 1. мај" у Вртогошу на седници одржаној дана 30.06.2023.године донео је следећу

ОДЛУКУ

Доноси се Анекс III Школског програма број 340 од 30.06.2022.године, Анекса I Школског програма број 526 од 15.09.2022.године и Анекса II Школског програма број 37 од 24.01.2023.године

Образложење

На основу члана 27. став 5. и става 7. тачка 9) истог члана Закона о основном образовању и васпитању (" Службени гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018.-др. закон, 10/2019 и 129/2021 – др. закона) којим је прописано да се поједини делови Школског програма иновирају у току његовог остваривања , а у складу са Правилником о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања, Правилником о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и Правилником о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања, стручни органи школе су у складу са чланом 68. Закона поднели предлог Анекса Школског програма Школском одбору на разматрање.

Чланом 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да орган управљања установе доноси школски програм, па је у складу са наведеним Школски одбор на седници одржаној дана 30.06.2023.године, након разматрања поднетог предлога, донео одлуку као у изреци.

Вртогош, јун 2023.године

М.П.

Председник Школског одбора

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
План наставе и учења за четврти разред**

Ред.број	А - ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Дигитални свет	1	36
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
Укупно : А		21	756
Ред.број	Б - ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава - православни катихизис (веронаука)	1	36
2.	Грађанско васпитање	1	36
Укупно : Б		1	36
Укупно : А+Б		22	792
Ред.број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	22	792
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Укупно :		24	792
Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељ. старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1 - 2	36 – 72

3.	Екскурзија –излет	1 дан	1 дан годишње
----	-------------------	-------	---------------

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив наставног предмета: Дигитални свет

Разред: 4. (четврти)

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

Циљ:

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; Исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; Уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у	Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање /исечање и лепљење текста. Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике	Препознаје дигиталне уређаје и именује неке од њих Уноси текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста Користи програм за цртање и обраду слика Ради задатке	Координира Организује активности Демонстрира програм за обраду текста Показује унос текста на слику Прати рад	Истраживачке методе Пројектне активности, Партиципативне методе Кооперативно учење	самопроцена: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа

	програму за обраду текста; Активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; Активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; Сарађује са осталим члановима групе у свим	у односу на текст. Креирање и уређивање текстова за познату публику. Пројектни задатак који подразумева: Претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); Израду или прилагођавање графике у складу са темом; Креирање текстуалног документа који садржи слике.	на рачунару Осмишљава кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје Проналази и приступа дигиталним садржајима на интернету	ученика Едукује ученике за коришћење едитора за текст у програму за обраду слике Едукује ученике за чување и поново отворање графичке датотеке; Објашњава сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже Објашњава	за процену властитог постигнућа ученика; вршњачка процена: ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације; отворена питања: постављање отворених питања један је од начина на који процењујемо постигнућа својих ученика,
--	---	---	---	---	--

	фазама пројектног задатка; Вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења;			због чегатреба критички и етички прићисадржа јима који се налазе наинтернету Прати рад ученика на проналажењ у садржаја на интернету и безбедног коришћења интернета		али и разумевање конкретног концепта; већ знам желим данаучим - научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили;
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	Утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; Уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање;	Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.	Уноси и едитује текст Одабира дигиталне садржаје наоснову PEGI ознаке у складу сасвојим узрастом Прави промо електронске постере за	Даје повратну информацију током или непосредно након обављања неке активности;	Истраживачке методе Пројектне активности, Партиципативне методе Кооперативно учење	Повратна информација дата током или непосредно након обављања неке активности; Иницијална процена нивоа ученикових постигнућа

			спречавање дигиталног насиља Прави лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника			
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; Предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. Блок Питај и чекај и блок Одговор) у датом једноставном програму; Креира програм у коме остварује интеракцију са корисником,	Променљиве. Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.	Врши анализу једноставног познатог поступка и предлаже кораке за њихово спровођење Тумачи симболе познатог/договореног значења и спороводи поступак описан њима; Уочава и исправља грешку у симболима израженом упутству (алгоритму)	Координира Организује активности Прати рад ученика Даје повратну информацију током или непосредно након обављања неке активности;	Истраживачке методе Пројектне активности, Партиципативне методе Кооперативно учење	Повратна информација дата током или непосредно након обављања неке активности; Иницијална процена нивоа ученикових постигнућа

	користећи променљиве, уз помоћ наставника.		Проверава ваљаност свог решења и по потреби га поправи(самостално или сараднички); Доводи у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.			
--	--	--	---	--	--	--

Међупредметне компетенције: Вештина сарадње, комуникација, одговорно учешће у савременом друштву, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, рад с подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према здрављу,

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Ред.бр	Садржај теме
1.	Конституисање ОЗ, избор представника ОЗ и усвајање програма ОЗ
2.	Права, дужности и одговорности ученика- правила понашања у школи
3.	Обележавање Дечије недеље
4.	Правилни распоред рада, учења и одмора - игра
5.	Игре по слободном избору
6.	Како извршавамо задатке?- разговор
6.	Чиме се бавимо у слободно време?
7.	Маскембал- Нова година

8.	Ведар сасанак ОЗ - играоница
9.	Обележавање Светог Саве
10.	Могу ли дечаци и девојчице бити добри другови? -радионице
11.	Како се понашамо у дворишту, улици, аутобусу (кроз разговор изнети позитивне примере)
12.	Весела приредба посвећена мами
13.	Долази пролеће- наша битка за здраву средину
14.	Наше хигијенске навике
15.	Како чувамо школску имовину, разговор
16.	Играонице (развијање емпатије)
17.	Ведар састанак ОЗ (шале и досетке)
18.	Разговарамо о нашем раду у протеклој школској години

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Ред.бр	Садржај теме
1.	Конституисање Одељењске заједнице
2.	Како ћемо се понашати у школи? Упознавање са правилима понашања у школи.
3.	Правилни распоред рада, учења, одмора и игре.
4.	Укључивање ученика у слободним активностима
5.	Дечија недеља - хуманитарна акција „ Деца деци”
6.	Занимања људи у мом комшилуку.

7.	Погодите занимања- квиз игра.
8.	Зидне новине - Кад порастем бићу...
9.	Израда паноя- Свети Сава
10.	Какав је успех и владање? Може ли боље? Разговор
11.	Играонице - Буквар децјих права.
12.	Многа бића настају од својих родитеља - нас рађа мајка.
13.	Зидне новине - „ Родила нас мајка’’.
14.	Долази пролеће - наша битка за здраву средину.
15.	Обележавање Дана школе
16.	Мој кућни љубимац
17.	Другарство - радионица „ Извини и хвала’’ (учионица добре воље)
18.	Разговор о раду у протеклој години.

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Садржај теме
1.	Конструисање одељењске заједнице
2.	Како ћемо се понашати у школи ? Упознавање са правилима разреда
3.	Обележавање Дечје недеље (хуманитарне акције)

4.	Играонице (развијање емпатије)
5.	Укључивање ученике у слободне активности
6.	Правилни распоред рада учења, учења и одмора, игре
7.	Занимање људи у мом суседству –разговор
8.	Како извршавамо задатке?-разговор
9.	Играонице за крај I полугодишта
10.	Обележавање Светог Саве
11.	Другарство – радионица "извини и хвала" (уч. добре воље)
12.	Како се понашамо на улици у аутобусу, продавници - разговор
13.	Весела приредба посвећена мами
14.	Долази пролеће – наша битка за здраву средину
15.	Друштвене игре за децу
16.	Какав треба да буде прави друг ?
17.	Обележавање Дана школе
18.	Неговање другарства , обележавање краја школске године.

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред.бр	Садржај теме
--------	--------------

1.	Конституисање ОЗ
2.	Хуманост на делу
3.	Укључивање у слободне активности
4.	Обележавање Дечије недеље
5.	Анализа успеха и дисциплине – разговор
6.	Однос према старијима
7.	Понашање на јавним местима
8.	Емпатија – радионица
9.	Хумани односи међу половима
10.	Прослава Нове године – У сусрет Новој години
11.	Играоница по избору ученика
12.	Прослава Светог Саве
13.	Здрав начин живота
14.	Прослава Осмог марта
15.	Обележавање Дана екологије – квиз, изложбе
16.	Припрема прославе Дана школе
17.	Анализа успеха и дисциплине – разговор
18.	Машта о будућем позиву – пантомима

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПЕТОГ РАЗРЕДА

Ред.бр	Садржај теме
1.	Конституисање ОЗ , избор представника ОЗ и усвајање програма ОЗ
2.	Актуелна питања ученика
3.	Искрено другарство и добронамерна критика, насупрот оговарању и трачу
4.	Игре по слободном избору
5.	Активности одељењске заједнице на обележавању Дечје недеље
6.	Како се осећаш у петом разреду? Проблеми и решења
6.	Неспоразуми са другарима и како их решити
7.	Радне навике и методе и технике успешног учења- разговор са педагогом
8.	Култура понашања према старијим особама и наставницима
9.	Шетња у природи, чувамо биљке и животиње
10.	Правилна исхрана
11.	ТВ емисија коју најрадије гледаш, зашто?
12.	Могу ли дечаци и девојчице бити дори другови, расправа
13.	Значај спорта
14.	Култура понашања на јавним местима и при посети културно- историјским споменицима
15.	Игре по слободном избору
16.	Уређење учионице, израда зидних новина Свети Сав
17.	Прослава школске славе Свети Сава
18.	Анализа резултата учења
19.	Како поправити успех и дисциплину, разговор
20.	Организовање помоћи слабијим ученицима
21.	Активности у слободном времену

22.	Професионална интересовања ученика
23.	Обележавање Дана жена, уређење паноа
24.	Зашто смо обавезни дачувамо еколошку равнотежу
25.	Култура понашања према особи супротног пола
26.	Како учим
27.	Ведар састанак ОЗ - шале и досетке
28.	Неспоразуми са наставницима и како их решити
29.	Припреме за прославу Дана школе
30.	Садња и неговање цвећа
31.	Радионица „ Помозите шта да радим, другови ме одбацују ‘’, дружење са педагогом
32.	Одговорност у чувању непосредне школске околине
33.	Игре по слободном избору
34.	Анализа годишњег рада ученика
35.	Обележавање Дана заштите животне средине (пано, квиз, одлазак у природу)
36.	Неговање другарства, обележавање краја школске године

Овај програм је предлог, може се кориговати и ускладити са програмом рада Одељењског старешине.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ШЕСТОГ РАЗРЕДА

Ред.бр.	Садржај теме
1.	Конституисање ОЗ , избор представника ОЗ и усвајање програма ОЗ
2.	Права, дужности и обавезе ученика

3.	активности ученика у слободно време
4.	Разговор о могућности стварања зависности од интернет технологија
5.	Хуманост на делу – акција „Деца – деци“
6.	Методе и технике учења
6.	Подстицање толеранције и поштовање различитости
7.	Подстицање сарадње ученика у одељењу
8.	Анализа дисциплине одељења на крају тромесечја
9.	Разлозима неуспеха појединих ученика – разговор
10.	Планирање времена за учење- разговор
11.	Како побољшати међусобну комуникацију
12.	Социјални статус ученика и како га побољшати-разговор
13.	Организовање хуманитарне акције за ученике слабијег материјалног стања
14.	Понашање ученика у одељењу
15.	Правилна исхрана - разговор
16.	Планирање активности у току зимског распуста
17.	Планирање учешћа на приредби поводом школске славе Светог Саве
18.	Пригодно обележавање школске славе Светог Саве
19.	Разговор о успеху и дисциплини на крају првог полугођа
20.	Стресне Ситуацији или кад не иде како желим
21.	Међувршњачко насиље- упућивање у начине реаговања на појаву насиља-педагог
22.	Разговор на тему како помоћи појединим ученицима да постигну бољи успех
23.	<i>Другарство и хуманост на делу</i>
24.	Слободно време и како га планирати

25.	Разговор о значају хигијене
26.	<i>Насиље међу децом</i>
27.	Разговор о значају читања књига мимо обавезне школске лектире
28.	„ Ја у очима других“-радионица
29.	Садња и неговање цвећа
30.	Учешће у прослави поводом Дана школе
31.	Тема у вези значаја очувања животне средине
32.	<i>Различита занимања</i>
33.	Правилна исхрана
34.	Разговор о понашању ученика у одељењу
35.	Анкета ученика о сопственом раду и раду наставника
36.	Анализа успеха на крају наставне године

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама .

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СЕДМОГ РАЗРЕДА

Ред.бр.	Садржај теме
1.	Формирање Одељењске заједнице, избор руководства и доношење Плана рада
2.	Снабдевеност ученика уџбеницима и школским прибором
3.	Укључивање ученика у допунске и додатне наставе и секције
4.	Израда панона са правилима понашања у школи
5.	Активности у обележавању Дечје недеље

Ред.бр.	Садржај теме
1.	Формирање Одељењске заједнице, избор руководства и доношење Плана рада
2.	Снабдевеност ученика уџбеницима и школским прибором
6.	Болести зависности - пушење, алкохолизам, наркоманија - узроци, последице, превенција. Делинквенција
7.	Иницијални разговори о професионалној оријентацији. Извештавање чланова Ученичког парламента о активностима и закључцима донетим на састанцима Парламента
8.	Начини решавања сукоба - радионица
9.	Физичке и емоционалне промене у пубертету
10.	Кодекс понашања у различитим ситуацијама - радионица
11.	Како поправити успех и дисциплину
12.	Култура комуницирања са вршњацима и са одраслима - непосредно и у онлајн окружењу
13.	Извештавање чланова Ученичког парламента о активностима и закључцима донетим на састанцима Парламента. Правилно коришћење слободног времена - разговор
14.	Начини учења, коришћење различитих извора учења, вршњачка подршка приликом учења
15.	Чиниоци успешног избора занимања
16.	Обележавање новогодишњих празника
17.	Уређење учионице поводом новогодишњих празника
18.	Припреме за обележавање школске славе - Светог Саве
19.	Како поправити успех
20.	Развој самопоуздања код ученика - радионица
21.	Значај пријатељских односа

Ред.бр.	Садржај теме
1.	Формирање Одељењске заједнице, избор руководства и доношење Плана рада
2.	Снабдевеност ученика уџбеницима и школским прибором
22.	Буди хуман - разговор. Извештавање чланова Ученичког парламента о активностима и закључцима донетим на састанцима Парламента
23.	Упознавање ученика са различитим занимањима и превазилажење предрасуда
24.	Чувај своју животну средину - мисли глобално, делуј локално
25.	Прослава Дана школе
26.	Који садржаји на интернету ме највише интересују
27.	Упознавање са процесом даљег школовања - средње школе, факултети
28.	Буди чувар свог здравља
29.	Уређење учионице
30.	Лична хигијена и хигијена околине
31.	Опасности у онлајн окружењу
32.	Чиме бих желео да се бавим кад одрастем
33.	Анализа реализације Плана рада Одељењске заједнице и предлог активности за наредну школску годину
34.	Извештавање чланова Ученичког парламента о активностима и закључцима донетим на састанцима Парламента. Разматрање постигнутог успеха и предлог мера за боље резултате
35.	Обележавање краја школске године
36.	Како организовати активности у току летњег распуста

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ОСМОГ РАЗРЕДА

Ред.бр.	Садржај теме
1.	Упознавање са планом рада одељењске заједнице; Конституисање ОЗ, избор одбора и усвајање програма ОЗ
2.	Избор чланова Ученичког парламента из редова одељењске заједнице ученика осмог разреда
3.	Евидентирање ученика за секције и упознавање са програмом рада секција
4.	Формирање ставова у погледу исхране, одмора и сна
5.	Ангажовање у припреми Дечје недеље
6.	Буквар дечјих права – Право да сам бирам друштво
6.	Шта радим кад ме спречавају да нешто урадим (дискусија)
7.	Разговарајмо о пубертету
8.	Интимна питања педагогу школе
9.	Чиниоци успешног избора занимања
10.	Пушење и последице
11.	Симпатија, заљубљеност, љубав
12.	Сиде – болест савременог друштва
13.	Утицај средине на понашање
14.	Наркоманија (предавање)
15.	Припрема за Нову годину
16.	Историјат о Светом Сави
17.	Прослава Светог Саве
18.	Верске секте
19.	Вештина комуникације (вербалне и невербалне)
20	Ја и моје ја у породици

21.	Предавање о раку
22.	Историјат прослав Дана жена
23.	Зашто слушају музику и гледам филмове које гледам (дискусија)
24.	Коришћење слободног времена
25.	Одлике малолетничке деликвенције
26.	Професионална оријентација
27.	Априлилијада
28.	Уређење школског објекта и дворишта
29.	Припрема прославе Дана школе
30.	Прослава Дана школе
31.	Разговор о одлукама за упис у средњу школу
32.	Сумирање резултата на крају године
33.	Ведар састанак одељењске заједнице
34.	Припрема за прославу мале матуре

Ово је предлог плана који се може кориговати у складу са потребама одељења и актуелним ситуацијама .

Тим за реаговање у кризним ситуацијама

Повремено и најчешће изненада, у заједницама или институцијама у којима ради већи број људи (а ту, наравно, спадају и образовно-васпитне установе) дешавају се неки нагли и неочекивани догађаји. То могу да буду догађаји које диктира природа (земљотреси, поплаве, пожари) али и они које производи сам човек (насилна или природна смрт, сукоби и туче већих размера, самоубиства). Такви догађаји, у зависности од њиховог интензитета и утицаја на свакодневно функционисање, различито се називају: стрес и стресни догађаји, траума и трауматски догађаји и криза и кризни догађаји.

Ако се у школи догоди:

- природна смрт ученика (у школи или ван ње, на екскурзији, рекреативној настави)

- убиство или самоубиство ученика (у школи или ван ње)
- саобраћајна несрећа у којој озбиљно страда ученик или наставник
- насиље већих размера (масовна туча у школи, злостављање било које врсте)
- природна смрт, убиство или самоубиство наставника
- одвијање наставе после неке интензивне катастрофе која је погодила заједницу или њен део
десила се кризна ситуација у којој своју улогу преузима тим за реаговање у кризним ситуацијама

Кризне интервенције представљају скуп поступака помоћу којих се након кризног догађаја, људима помаже да лакше преброде оно што су доживели и спречава појава тежих и дуготрајних последица на ментално здравље.

Како помоћи деци?

- Покажите своја осећања. Тиме ће ваши ученици добити „дозволу“ да искажу сопствена осећања
- Разговарајте са њима о томе шта се догодило и пажљиво слушајте шта желе да кажу
- Подстичите их да напишу или нацртају оно што их мучи. Ако не желе, не морају да вам покажу свој састав или цртеж
- Уважите њихова оправдања (да нису спремни да одговарају, да нису довољно сконцентрисани) посебно у првим недељама после тешких догађаја
- Пустите их да у разреду седе како желе, никако их немојте размештати у том периоду
- Нека у вама виде особу која ће их заштити и пружити им сигурност
- Немојте испитивати и оцењивати непосредно након кризног догађаја – свакако не у првим недељама после догађаја
- Подстакните их да наставе са дневним рутинама и обавезама
- Укажите родитељима и стручним сарадницима уколико приметите да се неко дете осамљује, мења понашање, реагује изузетно бурно, постаје тужно.

План рада Тима за реаговање у кризним ситуацијама

Активност	Носилац посла
Провера телефонским путем веродостојности добијених информација о кризном догађају преко поузданих извора: полиције, породице, локалних институција и сл.	Руководилац тима и директорка
Када се кризна ситуација догоди у школи -смиривање ситуације, обавештавање родитеља и пружање прве психолошке помоћи и надлежних институција (Центар за социјални рад, Полицијска управа, Дом здравља ...)	Тим и одељењске старешине
Окупљање чланова тима уколико је информација о кризном догађају тачна	Руководилац тима
Телефоном обавестити све запослене (укључујући и помоћно особље) о кризном догађају и „у међусмени“ закзивање хитног састанак свих	Руководилац тима и директорка

запослених. На том састанку поделити са особљем проверене информације везане за кризни догађај	
Сазивање седнице Наставничког већа и давање упутства наставницима како да разговарају са децом	Директорка, стручни сарадници
Информисање ученика и родитеља о кризној ситуацији, давање сугестија за понашање	Тим и одељењске старешине
Пружање психолошке помоћи са циљем ублажавања утицаја кризног догађаја, убрзавања процеса опоравка и спречавања дуготрајних последица трауматског догађаја	Стручни сарадник
Саветодавни рад са ученицима и наставницима којима је потребна помоћ након кризне ситуације (индивидуална и групна подршка и оснаживање за превазилажење трауматског догађаја)	Стручни сарадник
Планирање активности у учионици са циљем смањења трауматског доживљаја (радионице, предавња и сл.)	Одељењске старешине и Тим
Евидентирање ученика и њихових родитеља којима је потребна додатна помоћ која се може остварити у оквиру других система и упућивање на њихове услуге (првенствено здравствени и систем социјалне заштите)	Одељењске старешине и Тим
Комуникација са медијима	Директор
Праћење свих оних који су на неки начин погођени кризном ситуацијом	Тим